

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
התוכנית הבינ-אוניברסיטאית ללימודי אפריקה

מבוא ללימודי אפריקה

[192-1-20/30]

ד"ר יעל אבסירה

קורס שנתי, תשע"ה - 2014 - 2015

פרטי הקורס:

יום ה': 12:15-13:45, בניין 32, חדר 210

שעות קבלה: בתיאום מראש בלבד במייל

דואר אלקטרוני: yaelabessira@gmail.com

טלפון: 02-6733937

דרישות הקורס והרכב הציון:

על פי הנחיות הפקולטה, הנוכחות בהרצאות חובה, השתתפות פעילה בהן ותרומה לדין על בסיס קריאה תקנה 10% מהציון הסופי. בחופשת סמסטר בפברואר 2015 תיתן מטלת בית (שאלה אחת על חומר קריאה ולימוד של סמסטר א', להגיש עד תחילת סמסטר ב' בעמוד אחד) ותקנה 10% מהציון הסופי. משקל בחינת סוף השנה הוא 80% מהציון סופי.

מסטר א:

30.10 שיעור מבוא

חלק ראשון: אפריקה בתקופה פרה-קולוניאלית (מהמאה ה-5 עד המאה ה-19)

6.11 אפריקה "על המפה": מפות גיאוגרפיות מול מפות מנטאליות

J. Parker and R. Rathborne (2007). *African History: A very Short Introduction*. Oxford University Press. pp. 1-24

13.11 חקר אפריקה והזיכרון הקולקטיבי

נ. לבציון וי. גרשוני (2003). מבוא להיסטוריה של אפריקה. יחידה 1 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 7-24

20.11 מדינות וממלכות באפריקה: מגוון ואחדות

נ. לבציון וי. גרשוני (2003). מבוא להיסטוריה של אפריקה. יחידה 1 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 35-45, 50-53, 72-79

I. Battuta (1325). *Travels in Asia and Africa 1325-1354*. Medieval Sourcebook, London, pp.112-113

27.11 קשרים טרנס-סהריים: מסחר, דת וחברה והקשר עם אירופה
נ. לבציון וי. גרשוני (2003). מבוא להיסטוריה של אפריקה. יחידה 1 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 54-67, 85-93

4.12 גילוי אפריקה ע"י אירופה וסחר העבדים הטרנס אטלנטי
נ. לבציון וי. גרשוני (2003). מבוא להיסטוריה של אפריקה. יחידה 1 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 68-84, 94-104

11.12 ביטול סחר העבדים הטרנס אטלנטי וכיבוש אפריקה
א.קרן (2007). בכבלי העבר: סחר העבדים הטרנס-אטלנטי בזיכרון המשותף בגאנה". דוקטורט, אוניברסיטת ת"א, עמ' 14-20

חלק שני: אפריקה תחת שלטון קולוניאלי ועד לעצמאות (מ1884 עד 1962)

18.12 המצב הקולוניאלי באפריקה
נ. חזן ונ. השמשוני-יפה וא. קרן (2003). קולוניאליזם באפריקה. יחידה 2 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 1-22

25.12 השוואת סוגי משטרים קולוניאליים באפריקה
הקרנת סרט

1.1 קולוניאליזם התנחלותי מקרה מבחן אלג'יריה: הקרנת סרט
מ., אביטבול וד., זיסנווין (2006). מקולוניאליזם ללאומיות: תוניסיה, אלג'יריה, מרוקו. יחידה 6 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 12-23

7.1 השפעות הקולוניאליזם
ע., מזרואי (1985). "עול תת-הפיתוח". אפריקה: שקיעת גן העדן. מפרש: ירושלים. עמ' 116-97

15.1 הקולוניאליזם ומורשתו
Rodney, W. (1972). *How Europe Underdeveloped Africa*, East African Educational Publishers, Nairobi. pp. 223-261

22.1 סיכום סמסטר א', הכנה למטלת בית ומעבר לסמסטר ב'

סמטר ב:

12.3 תהליכי הדה-קולוניזציה באפריקה

נ. חזן ונ. השמשוני-יפה וא. קרן (2003). קולוניאליזם/דה קולוניזציה באפריקה. יחידה 2 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 168-173 וגם 288-312

19.3 אידיאולוגיות אנטי קולוניאליות ואידיאולוגית שחרור לאומיות באפריקה

ב. נויברגר וא. קרן (1997). לאומיות אנטי קולוניאלית – הממד הרעיוני. יחידה 4 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 11-33

חלק שלישי: אפריקה בעידן הדמוקרטיה (מ1980 עד היום)

26.3 אתיופיה: מדינה אפריקנית טיפוסית או מדינה יוצאת דופן באפריקה?

ח.ארליך (1997). אתיופיה – קיסרות ומהפכה בקרן אפריקה. יחידה 7 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 13-36

16.4 אפריקה וישראל

Kanovsky, E. (1976). "Can Israel Serve as a Model for Developing Countries?" in Curtis, M. and Gitelson, S. A. eds., *Israel in the Third World*. pp. 45-54

30.4 אתגרי העצמאות: אתניות ולאומיות

ב. נויברגר (2000). "קבוצות אתניות והמדינה באפריקה", עמ' 294-308 מתוך Peled S., Ben Ami and Y., (eds) (2000). *Ethnic Challenges to the Modern State*. Spectorowsky (גרסה מתורגמת)

7.5 אתגרי העצמאות: עידן המשטרים הצבאיים באפריקה

ב. נויברגר (2003). צבא ופוליטיקה באפריקה. יחידה 10 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 1-29

14.5 רוחות של חירות ודמוקרטיה

Gyimah-B. E., (1996). "Civil Society in Africa". *Journal of Democracy*, 7.2. pp. 118-132

21.5 ניאו קולוניאליזם

מאמר מעיתון אפריקאי - ישלח לאתר הקורס שבוע לפני.

28.5 פיתוח בינלאומי באפריקה

Illitch, I. (1997). *Development as Planned Poverty* in Rahnema M. and Bawtree V. (eds.) (1997). *The Post-Development Reader*, Zed Books, New York, pp. 94 -102

4.6 הרצאת אורח (נושא: רואנדה)

11.6 סוף המאה ה-20 בטנזניה

Chachage, C. and Chachage, S. (2003). "Nyerere: Nationalism and Post-Colonial Developmentalism". *African Sociological Review*, 8(2), pp. 158-177

18.6 המאה ה-21 באפריקה

Kebede, M. (2004), "African Development and the Primacy of Mental Decolonization". *Africa Development*, Vol. 29, No. 1. pp. 107-120

25.6 שיעור סיכום והכנה לבחינה

בהצלחה!!!